

کتابخانه

مدیریت مالی ۱

تألیف:

زهرا قادری

قادری، زهرا، ۱۳۵۷ -

مدیریت مالی ۱ / مؤلف: زهرا قادری. - همدان: فراگیران سینا، ۱۳۹۲.

۸۰ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۹۸۳-۶۱-۶

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

۱. مدیریت مالی. ۲. مدیریت - آموزش برنامه‌ای.

الف. عنوان

۳۷۸/۱۷۵۰۹۵۵ LC ۵۸۰۸/ق ۲ م ۴ ۱۳۹۲

عنوان کتاب:	مدیریت مالی ۱
مؤلف:	زهرا قادری
ناشر:	انتشارات فراگیران سینا
چاپ:	سینا
شمارگان:	۱۰۰۰ جلد
نوبت چاپ:	اول / ۱۳۹۲
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۵۹۸۳-۶۱-۶
قیمت:	۴۰۰۰ تومان

پایگاه اطلاع رسانی: www.faragirhegmataneh.com

پست الکترونیک: faragirhegmataneh2@gmail.com

مرکز پخش: همدان، خیابان شریعتی، مقابل کتابیان، کوچه مهر

تلفن: ۲۵۱۴۴۶۱ - ۲۵۱۶۱۴۴ - ۲۵۲۸۴۶۲ - ۰۸۱۱ دورنگار: ۲۵۱۷۲۵۲ - ۰۸۱۱

تقدیم به

پدر و مادرم

مقدمه

مجموعه حاضر براساس سرفصل‌های برنامه درسی اعلام شده از سوی وزارت علوم، تحقیقات و فن‌آوری و با بهره‌گیری از منابع معتبر مرتبط در حوزه مدیریت مالی تلخیص و تدوین و با هدف دسترسی آسان دانشجویان و دیگر علاقمندان مدیریت مالی منتشر گردیده است. در این اثر تلاش شده است تا محتوای مورد نظر به زبانی ساده نگارش و با ذکر نکات کلیدی یادگیری تسهیل و اثربخش گردد. امید است مورد توجه و استفاده مخاطبان گرامی قرار گیرد. از اساتید گرانقدر درخواست می‌نماید، ما را از رهنمودهای ارزشمند خود بهره‌مند فرمایند.

در پایان از جناب آقای عباس‌احمدی‌مقیم مدیر مسئول محترم انتشارات فراگیر هگمتانه و دبیر همکاران ایشان که زمینه چاپ و نشر این اثر را فراهم نمودند، تشکر و قدردانی می‌نمایم.

زهرا قادری

مهرماه ۱۳۹۲

فهرست مطالب

فصل اول: کلیات	۱
فصل دوم: تجزیه و تحلیل صورتها و نسبتهای مالی	۶
فصل سوم: برنامه‌ریزی سود و تجزیه و تحلیل اهرمها	۱۷
فصل چهارم: ریاضیات مالی	۳۶
فصل پنجم: بودجه‌بندی سرمایه‌ای	۵۲
فصل ششم: ریسک و بازده	۶۷

www.ketaboo.ir

فصل اول

تعریف مدیریت مالی (Managerial Finance)

مدیریت مالی عبارت است از مدیریت بر منابع و مصارف سرمایه به گونه ای که ثروت سهامداران به حداکثر برسد.

منابع سرمایه

اقلامی را در بر میگیرند که در طرف چپ تراز نامه (با عنوان بدهی ها و حقوق صاحبان سهام) نوشته می شود. سهام و اوراق قرضه منتشر شده و وام های بانکی نمونه هایی از این منابع هستند.

مصارف سرمایه

اقلامی هستند که در طرف راست تراز نامه نوشته می شوند. حسابهای دریافتی، موجودی کالا و دارائی های ثابت نمونه هایی از مصارف سرمایه هستند.

هدف مدیریت مالی

هدف مدیریت مالی به حداکثر رسانیدن ثروت سهامداران است. ثروت سهامداران تحت تاثیر دو عامل قرار میگیرد، این دو عامل عبارتند از بازده ریسک. هرچه بازده افزایش یابد ثروت سهامداران افزایش یافته و هر چه ریسک کاهش یابد ثروت سهامداران افزایش خواهد یافت. در نتیجه تمام تصمیمات مالی تحت تاثیر دو عامل ریسک و بازده قرار میگیرند.

بازده، ای که سهامداران از داشتن سهام به دست می آورند عبارتند از:

۱. افزایش قیمت سهام که اصطلاحاً سود سرمایه نامیده میشود؛

۲. دریافت سود یا سایر مزایا.

افزایش قیمت سهام تحت تاثیر دو عامل قرار میگیرد:

۱. توانایی شرکت در بدست آوردن سود؛
۲. درجه ی عدم اطمینان (ریسک) نسبت به دست یابی به سود سلالهای آینده.

تعیین هدف های مالی

برای رسیدن به مهمترین هدف مدیریت مالی، یعنی به حداکثر رسانیدن ثروت سهامداران شرکت مدیران مالی باید اهداف مالی سه گانه ای را که در پی می آیند را مد نظر قرار دهند که شامل:

۱. تعیین اندازه شرکت و نرخ رشد آتی آن، یعنی متناسب با فعالیتی که مورد نیاز است امکانات و دارائی هائی را بکار بگیریم که بتواند ضمن ایجاد بازدهی متناسب، رشد سودآوری را به همراه داشته باشد.
۲. تعیین بهترین ترکیب دارائی های شرکت (مصارف و جوه)، یعنی تعیین مقدار هر نوع دارائی در مجموعه مصارفی که شرکت در راستای عملیات خود بکار میگیرد.
۳. تعیین بهترین ترکیب منابع شرکت (ساختار سرمایه)، یعنی شرکتها از منابع مختلفی مانند سرمایه، سود انباشته، سهام ممتاز و بدهی می توانند استفاده کنند.

وظایف مدیریت مالی

۱. سرمایه گذاری یا مدیریت بر مصارف: برای مدیریت بر مصارف وظایف متعددی ذکر شده که اهم آنها عبارتند از: ۱- اداره نقدینگی، مدیریت بر دارائی های جاری و مدیریت بر سرمایه گذاری ها.
۲. تامین منابع مالی: در راستای تامین منابع مالی نیز وظیفه ی مدیریت مالی این است که اولاً میزان و درصد هریک از منابع مالی را تعیین و ثانیاً نسبت به مدیریت تامین آنها به گونه ای عمل کند که نتیجه ی آن ایجاد حداکثر ثروت برای سهامداران باشد.

تاریخچه ی مدیریت مالی

در حدود سال ۱۹۰۰ به عنوان یک رشته ی خاص معرفی شد و مدیران مالی از همان هنگام متوجه اهمیت ساختار سرمایه شدند. در دهه ی ۱۹۲۰ مساله ی نقدینگی کوتاه مدت شرکت ها اولویت دوم مدیران مالی شد در زمان رکود بزرگ، مساله ورشکستگی و تجدید سازمان شرکت ها مورد توجه مدیران مالی قرار گرفت. از سال ۱۹۵۰ تا کنون مساله تامین مالی (از نظر مدیریت بر ساختار دارائی ها و سرمایه ها) به

تصمیم‌گیریهای خاص بستگی پیدا کرده است و باید از ابزار و روش‌هایی استفاده کرد که از نظر ماهوی جنبه‌ی تحلیلی دارند. ابزارهایی که مدیران مالی در حال حاضر از آن استفاده می‌کنند عبارتند از حسابداری، علم اقتصاد، علوم کامپیوتر و تجزیه و تحلیل‌های کمی. بنابراین با توجه به عبارت فوق سیر تکاملی مدیریت مالی دارای سه ویژگی مهم به شرح زیر است:

- ۱- مدیریت مالی رشته‌ای نسبتاً جدید و از شاخه‌های علم مدیریت است.
- ۲- مدیریت مالی آنگونه که در حال حاضر به کار می‌رود، بر تصمیم‌گیری استوار است. و از ابزارها یا روش‌های تجزیه و تحلیل داده‌ها، کامپیوتر، اقتصاد و حسابداری مالی استفاده میکند.
- ۳- حرکت مستمر و سرعت فزاینده پیشرفت‌های اقتصادی نویدبخش این است. که مدیریت مالی نه تنها نقشی مهم‌تر بر عهده می‌گیرد، بلکه بر سرعت پیشرفت این رشته‌ی علمی باز هم افزوده خواهد شد تا بتواند راهگشای مدیران شرکت‌هایی باشد که همواره با مسائل و مشکلات تازه روبرو هستند.

حیطه عمل مدیریت مالی

در تصمیم‌گیری‌های مالی متغیرهای خارجی وجود دارند که برای تصمیم‌گیری‌ها مؤثرند. یا به عبارتی شرکت‌ها هنگام تصمیم‌گیری به منظور افزایش ثروت صاحبان سهام باید تعداد زیادی از عوامل خارجی را در نظر بگیرند که عبارتند از:

۱- شکل سازمان‌های تجاری،

۲- محیط اقتصادی،

۳- بازارهای پولی و واسطه‌ها،

۴- مالیات

سازمان‌های تجاری

سازمان‌های تجاری به یکی از شکل‌های زیر وجود دارند:

الف - مالکیت انفرادی: مالک این واحدها یک نفر است و تمام مسئولیت‌ها بمعهد ی اوست و وی تمام ریسک‌های آن را می‌پذیرد مسئولیت مالک در مقابل

بستانکاران نامحدود است و در مقابل بستانکاران متعهد است علاوه بر اموال واحد مربوط از اموال شخصی نیز نسبت به پرداخت بدهی اقدام نماید. نقل و انتقال این واحد های تجاری با مشکلات مختلفی روبرو است.

- ۱- این واحد های تجاری نمی توانند اوراق بهادار مثل اوراق قرضه منتشر کنند،
- ۲- محاسبه ی ارزش واحد تجاری نسبتاً مشکل است زیرا میزان درآمد واحد تجاری به عواملی پنهان مثل مهارت مالک، موقعیت تجاری و محلی آن بستگی دارد.

ب- شرکت های تضامنی: این شرکت ها در تملک بیش از یک نفر است طبق اساسنامه شرکت تمام یا قسمتی از مسئولیت های شرکت بر عهده ی چند نفر یا تمام شرکاست. مسئولیت شرکای تضامنی ممکن است محدود یا نامحدود باشد. حدود مسئولیت شرکائی که مسئولیت آنها محدود است در اساسنامه شرکت قید می شود این شرکا با توجه به مسئولیت محدود نمی توانند نقش فعالی در شرکت بر عهده بگیرند. در مقابل مسئولیت شرکت های تضامنی نامحدود است و همانند واحد های تجاری، در صورتیکه ورشکست شوند بستانکاران در مطالبه ی خود علاوه بر اموال شرکت نسبت به اموال شخصی شرکاء نیز می توانند ادعا داشته باشند سود به نسبت توافقی تقسیم می شود. در این شرکت ها با مرگ یک شریک موجودیت شرکت به خطر می افتد و باید تجدید سازمان شود. محاسبه ی ارزش واقعی دارائی های متوفی بر مسائل و مشکلات خواهد افزود مخصوصاً زمانی که موضوع حقوق وراث مطرح شود.

ج- شرکت های سهامی، این شرکت ها دارای شخصیت حقوقی اند. سرمایه ی آنها به تعدادی سهام مساوی تقسیم شده. شخصیت آنها متمایز از مالکیت سهام است. مسئولیت سهامداران محدود به آورده ی آنهاست. خارج از شرکت هیچ مسئولیتی ندارند یعنی اگر شرکت ورشکست شود بستانکاران نسبت به اموال شرکت می توانند ادعا داشته باشند نه اموال شخصی آنها سود به تعداد سهام تقسیم شده و هر سهامدار متناسب با تعداد سهام سود دریافت می کند.

مزایای تفکیک مالکیت و مدیریت در شرکت های سهامی

- ۱- امکان تداوم فعالیت برای شرکت،
- ۲- سهولت بخشیدن به نقل و انتقال مالکیت بین سهامداران؛
- ۳- امکان استفاده ی بیشتر از مدیران متخصص.

معایب تفکیک مالکیت و مدیریت

مهمترین معایب آن پدید آمدن هزینه های نمایندگی است. این هزینه ها به خاطر تضاد منافع باقره بین مدیران و مالکان بوجود می آید.

مشخصات شرکت های سهامی

- ۱- دارا بودن عمر نامحدود،
- ۲- دارا بودن شخصیت حقوقی جداگانه از مالکان (سهامداران) خود،
- ۳- قوانین و مقررات سنگین دولتی و تجاری،
- ۴- سهولت نقل و انتقال مالکیت بین سهامداران و افراد غیر؛
- ۵- سهولت جذب و جمع آوری سرمایه از بازارهای مالی.

فصل دوم

تجزیه و تحلیل صورت های مالی

صورت های مالی یک شرکت شامل تراز نامه، صورت حساب سود و زیان، صورت جریان های نقدی، تجزیه و تحلیل این سه صورت و همزمان با آن تجزیه و تحلیل نسبت های مالی مربوط را تجزیه و تحلیل صورت های مالی گویند. این تجزیه تحلیل ها باعث می شود تا صاحبان سرمایه و شرکت ها و بستانکاران از وضع مالی شرکت در حال و آینده آگاه شوند و درباره ی آن قضاوت و تصمیم گیری نمایند.

تراز نامه

بیانگر وضعیت مالی شرکت در یک مقطع زمانی معین است. این گزارش از یکسو بیانگر مصارف و از سوی دیگر بیانگر منابع است که برای مصارف بکار گرفته شده است.

مصارف در تراز نامه شامل

- ۱- دارائی جاری (وجه نقد، سرمایه گذاری کوتاه مدت حسابها و اسناد دریافتی، موجودی کالا و سپرده ها و پیش پرداخت ها است)
 - ۲- دارائی ثابت (زمین، ساختمان، ماشین آلات، وسایط نقلیه)،
 - ۳- سرمایه گذاری های بلند مدت (مانند خرید سهام سایر شرکت ها)؛
 - ۴- سایر دارائی ها و منابع شامل: بدهی ها و حقوق صاحبان سهام است.
- بدهی جاری (حساب ها و اسناد پرداختی، پیش دریافت ها) بدهی های غیر جاری (شامل بدهی های بلند مدت و ذخیره باز خرید خدمات کارکنان). حقوق صاحبان سهام منابعی است که متعلق به سهامداران است و شامل (سرمایه، اندوخته های قانونی و توسعه، سود و زیان) انباشته، صرف سهام.

چون مصارف از محل منابع تامین گردیده است لذا :

$$\text{دارائی ها} = \text{بدهی ها} + \text{حقوق صاحبان سهام}$$